

IV AINEKAVAD: VÕÕRKEELED

Sisukord

IV AINEKAVAD: VÕÕRKEELED	1
1.1. Võõrkeeled I kooliastmes.....	8
1.1.1. 1. klass.....	9
1.1.2. 2. klass.....	10
1.1.3. 3. klass.....	12
1.2. Võõrkeeled II kooliastmes	14
1.2.1. 4. klass.....	15
1.2.2. 5. klass.....	16
1.2.3. 6. klass.....	18
1.3. Võõrkeeled III kooliastmes	20
2.3.1. 7. klass.....	22
2.3.2. 8. klass.....	24
2.3.3. 9. klass.....	26
2.3.4. Kasutatav õppekirjandus keeleõpetuses:.....	28

Juhtmotiivid

Pärnu Waldorfkoolis on võõrkeelteks inglise ja vene keel.

Võõrkeeleeõpetus toimub regulaarsete nädalatundidena alates 1. klassist. PRÕKi jaotust A- ja B-võõrkeeleks waldorfkool traditsioonilisel viisil ei rakenda, kuid lähtuvalt inglise keele kui rahvusvahelise suhtluskeele olulisusele ning põhikooli lõpetajate eelistustele eksamivalikul, asetub inglise keel A-võõrkeele positsioonile.

Valdkonna pädevus

Võõrkeelte õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane võõrkeelepädevus, s.o:

- suutlikkus mõista ja tõlgendada võõrkeeles esitatut, suhelda eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid;
- mõista ja väärtustada erinevaid kultuure, oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- mõista, et elus on vaja vallata mitut võõrkeelt.

Võõrkeelte õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab autentsetes teisekeelses keskkonnas
- 2) iseseisvalt toime tulla;
- 3) on võimeline osalema erinevates võõrkeelsetes projektides, jätkama õpinguid
- 4) emakeelest erinevas keeles ning on konkurentsivõimeline tulevases tööelus;

- 5) tunneb erinevaid keeli kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure;
- 6) mõistab oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;
- 7) omandab edasiseks õppimiseks vajalikud oskused, mis suurendavad enesekindlust
- 8) õppida võõrkeeli ja suhelda võõrkeeltes.

Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeeleõpetuse üks peamisi eesmärke tänapäeva maailmas on arendada positiivset ja eelarvamustevaba suhtumist teistesse kultuuridesse. Erinevate keelte läbi avaldub maailm erineval viisil. Kogedes maailma diferentseeritult läbi võõrkeelte, omandavad õpilased samas uue teadlikuma suhte rahvuskultuuri ning emakeelega. Erinevate võõrkeelte valdamine loob aluse rahvusvaheliseks koostööks ning on ka rahva kultuuritaseme ja harituse näitaja.

Keelt käsitletakse universaalse ja samas sügavalt inimliku nähtusena. Iga keel kannab vastava rahva hinge ja vaimu pitsert. Iga omandatav võõrkeel pakub uue lähenemisviisi üldinimlikele väärtustele ja avardab tunnetusvõimalusi. Võõrkeele õppimine laiendab nii maailma mõistmist kui individuaalse väljenduse võimalusi.

Võõrkeeleõpe lähtub kommunikatiivsetest vajadustest. Võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiate kujundamine;
- 2) õppematerjali eakohasus ning vastavus õppija huvidele; õppematerjalide vastav täiendamine ja kohandamine;
- 3) aktiivõppevormide kasutamine;
- 4) õpetaja roll kui õpilase nõustaja ja koostööpartner õppeprotsessis. Uuringud näitavad, et seoses kõneorganite järk-järgulise väljakujunemisega suudavad vaid vähesed inimesed pärast 12. eluaastat võõrkeelele ainuomaseid ja iseloomulikke häälikuid tõeliselt omandada. Hea hääldus, keele intonatsiooni ja meloodia tunnetus on omandatavad varasemas eas. Sel põhjusel algab võõrkeeleõpetus regulaarsete nädalatundidena 1. klassis.

Võõrkeele õppimine nooremas kooliastmes toimub sarnaselt emakeele omandamisega. Selle aluseks on emakeele omandamise positiivne kogemus lapseas: vanemate ilusa emakeele ja igapäevarollide järeleaimamine ning ümbruse julgustav suhtumine. Võõrkeeleõpetaja esmane ülesanne on luua klassis võimalikult loomulik keelekeskkond. Esimesed kolm aastat toimub võõrkeeleõpetus suulises keelekeskkonnas, hilisemates klassides kasutatakse suulise eelnevuse printsiipi.

Keel on seotud liikumise ja žestiga. Sellest lähtuvalt seostavad waldorfpedagoogika õppemeetodid ka keeleõppe mõtteka liikumise ja kõnežestidega. Kolme põhikooli astme peamised meetodilised printsiibid on sarnased emakeelele:

- matkimine ja läbielamine;
- harjutamine ja õppimine;
- seoste avastamine.

Valdkonna õppeained ja maht:

Võõrkeeleõpetus toimub regulaarsete nädalatundidena alates 1. klassist. Õpitakse inglise ning vene keelt. Mõlemat võõrkeelt õpetatakse üldjoontes sama õppekava alusel, oodatavad õpitulemused I kooliastme lõpuks vastavad A1 tasemele, II kooliastme lõpuks A2.

Võõrkeele nädalatundide jaotus klassiti:

	1. kooliaste			2. kooliaste		
	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass
Inglise keel A-keelena	2	2	2	3	3	3
Vene keel B-keelena	2	2	2	2	2	2

Võõrkeelte valikul lähtub õpetajate kolleegium eelkõige võõrkeele praktilisest kasutatavusest Euroopa ja maailma keeleruumis. Võõrkeelte valikul võetakse võimalusel arvesse lapsevanemate soove.

Üldpädevuste kujundamine võõrkeeleõpetuses

Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste,

väärtushoiakute ja õpioskuste – õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Võõrkeeleõpetuse eesmärkides ja tulemustes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu:

1) **kultuuri- ja väärtuspädevuse** arengut toetatakse õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.

I kooliastmes vahendab õpetaja lapsele mitmekülgset teistele kultuurile iseloomulikku: folkloor, poeesia, muusika, igapäevane elu-olu, harjumused, kombed. Sõnavara kasvades asenduvad lihtsad salmid ja olustikulised dialoogid pikemate lugudega, mis tutvustavad võõrkeelset maad ja selle rahvast. II kooliastmes tutvutakse erinevate maade kommete ja tavadega. Jutustav aines tutvustab jätkuvalt õpitava keele kultuuriruumi. Õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ning ühiskonnas kehtivate tavade ja käitumisreeglite tundmine toetab omakorda sotsiaalset pädevust, võimekust suhtlussituatsioonides edukalt toime tulla.

2) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** annab võimaluse ennast ka võõrkeeltes edukalt teostada. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa õpitava keelega seotud projektid (sh suhtlemine projektipartneritega, nende külastamine), suhtlemine võõrkeelt kõnelevate külalistega.

I kooliastmes toetab sotsiaalse pädevuse kujunemist mängimine. Mängulises olukorras osalevad õppeülesandes kõik, olenemata võimete või isikuomaduste erinevustest. Suhtlusolukordade läbimängimine annab lapsele julgust ja kindlustunnet. II kooliastmes liigutakse mängust edasi – eluliste suhtlussituatsioonide juurde (nt suhtlemine võõrkeelt emakeelena kõnelejatega).

3) **enesemääratluspädevus** areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda vestluste, arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Ka teiste kultuuride eripära teadvustamine aitab kaasa enesemääratlusele, kuna teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

4) **õpipädevust** kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on õpetaja suunised, eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on seotud ka enesemääratluspädevusega.

I kooliastmes õpivad lapsed aktiivselt kuulama. Erinevad mängud õpetavad kasutama esmaseid keeleõppimisoskusi: seostamist ja kordamist. Õpitakse tööjuhiste kuulamist ja täitmist. II kooliastmes õpitakse lisaks paaris- ja rühmatööle ka iseseisva töö oskust.

(Enesehindamisoskustega tegeletakse enam III kooliastmes, mil õpitakse muuhulgas hindama oma tugevusi ja nõrkusi ning oma õpistrateegiaid vastavalt kohandama. Samuti õpitakse hindama ja tagasisidestama kaasõppijaid.)

5) **suhtluspädevus** on võõrkeeleõppes keskne teema. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes. Juba I kooliastmes alustatakse mänguliselt suhtlusolukordade etendamist. Mänguolukorrad võimaldavad lastel tajuda üksteise keeleoskuse erinevusi ja pakuvad võimalusi kaaslasiga abistada. Seeläbi areneb suhtluspädevus ja empaatiavõime ning salliv suhtumine inimeste erinevustesse. II kooliastmes õpetab laste erinev keeleoskuse tase kannatlikkust, innustab teisi toetama ja abistama; seeläbi arenevad koostööoskused ja suhtlusoskused.

6) **ettevõtlikkuspädevus** kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärgid ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate eaa- ja mõttekaaslastega.

7) **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalase pädevusega** on võõrkeeleõppel kokkupuude seoses võõrkeeles loendamise ja arvutamise ning sisseoste tehete (I ja II kooliaste; mängitakse matemaatilisi mängu, samuti erinevate diagrammide jmt tõlgendamise (II kooliaste).

8) **digipädevust** arendab kaasaegse tehnoloogia kasutamine keeleõppes, nt internetisõnastike kasutamine. Samuti on asjakohane võõrkeeles käsitleda digikeskkonna ohte ja võimalusi (II ja edaspidi III kooliastmes).

Lõiming teiste õppeainetega

Võõrkeeleõpetus on tihedalt lõimitud põhitunni tsükliõppe ainetega. Võõrkeelte õpetaja arvestab teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa, ajaloo ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu (loodusained, ajalugu, kirjandus). Võõrkeeleõppes kasutatakse materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelelised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Võõrkeelteoskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteosed, võõrkeelne kirjandus, internet jne), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Lõimingut toetab meie kooli kollegiaalse koostöö vorm koos igapäevaste töökoosolekutega, kus õpetajad jagavad informatsiooni käsiloleva töö kohta.

Keel ja kirjandus

Võõrkeelte valdkonnal on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeleõppes rakendatakse väga palju emakeeles omandatud (kirjalik ja suuline eneseväljendusoskus, tekstiloomine ja tekstide mõistmine) ja kantakse seda üle teise kultuurikonteksti. Võõrkeele

grammatika õpetamine järgib võimalusel emakeele ainekava põhimõttel, et sarnast grammatika fenomeni käsitletakse siis, kui see on emakeele grammatikas tuttavaks saanud. Emakeele ja kahe võõrkeele õpetamisel on kasutusel võrdlev grammatika, mis aitab sügavuti mõista keelkonnaspetsiifilist maailmataju ning paremini teadvustada emakeele eripära.

Matemaatika

Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval

erinevates alustekstides leiduvate sümbolite, graafikute, tabelite ja diagrammide mõistmise ning tõlgendamise oskuse arendamine. Matemaatikaga seonduvad matemaatilised mängud võõrkeeles, rollimängud (poeskäik, restoraniskäik jne), rütmilised loendamisharjutused jmt.

Loodus- ja sotsiaalsed

Lõiming põhineb erinevates teemavaldkondades kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu. Võõrkeeleõppes juhatakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ja järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik. Õppekäikudel loodusesse kogetut saab kirjeldada võõrkeeles; nii areneb ka vaatlusvõime.

Kunstiained

Kunsti kaudu väljendavad õpilased tundeid; seda, mis õpitus on hinge puudutanud. Õpitu väljendamine kunsti kaudu aitab kinnistada õpitud, väljendada õpilase elamusi, hoiab rõõmsat ja positiivset õpihuvi, kujundab läbi ainevihiku kindla struktuuri ja korrektsuse õpilase ilumeelt. Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust. Võõrkeeletunnis kasutatakse nt juhendatud joonistamist, kuulud loo põhjal pildi joonistamist, oma joonistatu kirjeldamist võõrkeeles. Ka ainevihiku kunstiline kujundamine seondub kunstiainetega. Samuti on võõrkeeleõpetus seotud muusikaõpetusega – võõrkeeles lauldakse pentatoonilisi (I kooliaste) ja diatoonilisi (II ja III kooliaste) laule, mängitakse laulumänge.

Tehnoloogia

Teadvustatakse tehnoloogia arengusuundi; nt arutletakse tehnoloogia võimaluste ning ohtude üle ja tutvutakse eri valdkondade teadussaavutustega.

Kehaline kasvatus

Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Ka võõrkeeletundides tuleb sallivalt suhtuda kaaslastesse, järgida ausa mängu reegleid ning teha koostööd. Samuti on (eriti I kooliastmes) võõrkeeletundides paljud mängud seotud liikumisega ning retsiteeritavaid salme saadavad liigutused, mis arendavad kehatunnetust ning koordineerimist. Õpitakse orientatsioonisõnu ning seeläbi saab seiklus- ja liikumismänge mängida ka võõrkeeles.

Valdkonnasisene lõiming

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õppe kirjeldus on üles ehitatud, lähtudes keeleoskustasemetest kirjeldustest Euroopa keeleõppe raamdokumendis. Kõigi võõrkeelte õpitudemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Kuna võõrkeel on suurel määral vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtluses, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed;

erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õppe kestusest ja tundide arvust. Võõrkeelte lõimimine teiste õppeainetega ning õppimist toetava õpikeskkonna loomine aitavad suhtluspädevuse omandamise kõrval arendada ka maailmapilti, enesehinnangut ning väärtuskäitumist.

Läbivad teemad

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

1) **väärtused ja moraal:** Taotletakse õpilase kujunemist üldkehtivaid väärtusnorme tunnustavaks inimeseks, kes tunneb ühiskonna väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Võõrkeelte spetsiifiline ülesanne seisneb teiste kultuuride väärtusskaalade tutvustamises ning sallivuse ja mõistmise kujundamises teiste väärtusskaalade suhtes. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad kõik teemavaldkonnad.

2) **kultuuriline identiteet:** Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on salliv ja koostööaldis. Õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuriga tutvumine aitab teadlikumalt tajuda enda kultuurilist identiteeti. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad „Kodukoht Eesti“ ja „Riigid ja nende kultuur“.

3) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine:** Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muuhulgas vaja tulevases tööelus. Kujundatakse iseseisva õppimise oskusi. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkond „Õppimine ja töö“.

4) **keskkond ja jätkusuutlik areng:** Võõrkeeltes õpitakse tundma ja väärtustama nii kodukoha kui võõrkeelt emakeelena kasutatavate maade loodus- ja kultuurikeskkonda. Toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad „Kodukoht Eesti“ ja „Riigid ja nende kultuur“.

5) **teabekeskond:** Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad „Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“ ja „Vaba aeg“.

6) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:** Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ja toetub oma tegevuses riigi kultuuritraditsioonidele ning arengusuundadele. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad „Igapäevaelu. Õppimine ja töö.“, „Mina ja teised.“, „Kodukoht Eesti“, „Vaba aeg“.

7) **tehnoloogia ja innovatsioon:** Toetatakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks. Läbiva teema käsitlemiseks sobib eelkõige teemavaldkonnad „Igapäevaelu. Õppimine ja töö.“

8) **tervis ja ohutus:** Läbi kogu õppetöö korralduse taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima

tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad „Igapäevaelu. Õppimine ja töö.“, „Kodu ja lähiümbrus.“, „Mina ja teised“.

Õppetegevused

Õppetegevusi kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus, sealhulgas kodutööde maht, on mõõdukas ning jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt;
- 3) kasutatakse erinevaid töövorme (klassitöö, rühmatöö, paaritöö, individuaalne töö) ja õppemeetodeid (sh aktiivõpe);
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mis lähtuvad õpilasele jõukohase õppe pakkumise nõuetest;
- 5) põhiliseks õppematerjaliks on elav keelekasutus õpilaste ja õpetajate poolt, võõrkeelt emakeelena kõnelevate külaliste kaasamine tundi, õpitava keele päritolumaa rikkaliku kultuuri- ja kirjanduspärandi kasutamine.

Hindamine ja tagasiside

Lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Õpetaja annab õpilasele suulist ja kirjalikku tagasisidet kogu õppeprotsessi jooksul. Tunnustatakse igaühe edasijõudmist vastavalt võimetele. Väärtustatakse ka pingutust. Õpetaja suunab õpilasi ka enese- ja kaaslaste hindamisele ja tagasisidestamisele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega. Kokkuvõtva kirjeldava hinnangu saab õpilane kevadel tunnistuse osana. Õpilase arengut näitab ka ainevihik ja õpimapp, mida saab töö käigus ja õppeaasta lõpus ühiselt analüüsida.

Ühine õppekava A- ja B-võõrkeelele

Õppe- ja kasvatuseesmärgid põhikoolis

Võõrkeele õppimisel kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi.

Põhikooli lõpuks õpilane:

- saavutab A-võõrkeeles iseseisva keelekasutaja taseme, mis võimaldab selles keeles igapäevastes situatsioonides suhelda ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid originaaltekste;
- saavutab B-võõrkeeles iseseisva keelekasutaja taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning pidevalt täiendada oma keeleoskust;
- huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteoseid, sõnaraamatuid, internetti), et leida vajalikku infot teisteski valdkondades ja õppeainetes.

Õppeainete kirjeldus

Läbi võõrkeelte õppimise saavad lapsed esimese kokkupuute teise keele ja kultuuriga, seetõttu on võõrkeele õppe üks olulisemaid ülesandeid äratada huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeelte õppimiseks motivatsiooni. Võõrkeele õppimine on järjepidev pikaajaline protsess, mis eeldab õppija aktiivset osalust. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, juba suulises töös õpitud dialoogide, tekstide, luuletuste ja laulude kaudu. Nii jõutakse järk-järgult grammatikareeglite teadliku omandamise juurde. Õpilasi suunatakse keelestruktuuride märkamisele ja reeglite teadvustamisele. Võimalusel võrreldakse ja teadvustatakse ka keelestruktuuride erinevusi ja sarnasusi õpitavates keeltes (nt grammatilise soo esinemine vene ja saksa keeles ning sama fenomeni puudumine inglise ja eesti keeles; ajavormide mitmekesisus).

Käsitletavate teemade kaudu kujundatakse õpilastes suhtluspädevust. Teemade käsitlemisel on lähtepunktiks „Mina ja minu lähiümbrus“. Kõigis kooliastmetes teemad kattuvad, kuid rõhuasetus ja maht on erinevad, lähtutakse vastavas vanuses õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest. Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi (sh iseseisev lugemine, teabe otsimine erinevatest allikatest, projektitööd). Laste motiveerimiseks aidatakse neil leida kirjasõpru, korraldatakse õppereise ja õpilasvahetust ning kutsutakse keeletundi õpitavat keelt emakeelena kõnelejaid.

Võõrkeeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas keeles. Vajadusel võib selgituste andmiseks kasutada ka emakeelt. Oluline on eelkõige sundimatu ja üksteist toetava ja arvestava meeleolu loomine võõrkeeletundides, kus vigade tegemine on aktsepteeritud ning kus arvestatakse erineva võimekusega õpilastega. Eduelamuse saavutamiseks diferentseeritakse ülesandeid ja väärtustatakse iga õppija iga edusamm.

Keeleoskuse hea tase kooliastmete lõpus

		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
I kooliaste	Inglise keel	A1.2	A1.1	A1.2	A1.1
	Vene keel	A1.2	A1.1	A1.2	A1.1
II kooliaste	Inglise keel	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2
	Vene keel	A2.1	A2.1	A2.1	A2.1

1.1. VÕÕRKEELED I KOOLIASTMES

Õppe-eesmärgid I kooliastmes

Õpilane:

Väärtused

- huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;

- huvitub õpitavaid keeli kõnelevatest maadest ja nende kultuurist.

Õpioskused:

- omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning keeleoskust pidevalt täiendada;
- omandab koostöö- ja suhtlemisoskusi;
- julgeb omandatud teadmisi-oskusi praktikas kasutada.

Keelealased oskused:

- omandab oskuse aktiivselt kuulata ja mõista igapäevast võõrkeelset kõnet ja vestlust;
- õpib lugema ja mõistma lihtsat võõrkeelset teksti ja edasi andma selle sisu;
- omandab õige häälduse, intonatsiooni ja rütmi;
- omandab sõnavara, mis võimaldab tal end väljendada igapäevases suhtlemises ning vestluses õppekava temaatika piires.

I kooliastme teemavaldkonnad

- Mina ja teised. Enese ja kaaslaste tutvustus.
- Kodu ja lähiümbrus. Pereliikmed, kodu asukoht.
- Kodukoht Eesti. Riik, pealinn, rahvused, aastaajad, kodukoha kirjeldus.
- Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid.
- Vaba aeg. Lemmiktegevused ja eelistused.

1.1.1. 1. klass

Õppesisu

Tunni algus- ja lõpusalm. Enese tutvustus. Enesekohaste küsimuste mõistmine ja neile vastamine. Kaaslaste tutvustus. Inimese kehaosad. Perekond ja koduloomad. Kodukoht Eesti: riik, pealinn, rahvused, kodukoha kirjeldus. Ilm, loodusilmingud. Numbrid 1 – 20. Aastaajad ja nädalapäevad, kuud, ajaühikud. Värvid. Igapäevased tegevused (söömine, pesemine, riietumine jne.). Esemed klassiruumis ja lähiümbruses. Lihtsad dialoogid. Eitus, jaatus.

Õppetegevused

Võõrkeeleõpetuse eesmärgiks on rikkaliku suulise sõnavara vahendamine koos keeleomaste häälikute, rõhkude ja rütmidega. Harjutatakse aktiivset, tähelepanelikku kuulamist. Mahukas lingvistiline materjal omandatakse suulisel teel matkimise, järeleerääkimise, kordamise ja õpitu varieerimise kaudu. Suuliselt omandatu moodustab baasi, millel põhineb hilisem kirjutama- ja lugemaõppimine ning keelestruktuuride õpetus. Noorema kooliastme vanuses tugevdab mälu loomulikul viisil rütmilis-tegevuslik õpetus. Sel põhjusel omandatakse sõnavara kõigepealt rütmilistes luuletustes ja keeleharjutustes. Mängitakse laulumänge, lauldakse pentatoonilisi laule, etendatakse suhtlusolukordi (tervitamine, tänamine, palumine), mängitakse sõrmemänge. Laule ja salme saadavad liigutused.

Esimeses kooliastmes sõnavara ei tõlgita. Lihtsad igapäevased esemed ja tegevused on

näitlikustamise läbi niigi mõistetavad. Õpilased harjutavad keeleterviku ja õpetaja

intonatsiooni abil õeldu üldist mõistmist. Koos mõningate korraldustest tulenevate eranditega jääb õpetaja kogu tunniks võõrkeele rääkijaks. Harjutatakse tegutsemist lihtsate korralduste järgi. Õpetaja eeskuju toel ning salmides ja mängudes kordamise teel omandatakse keelele omane õige hääldus, intonatsioon ja kõnerütm.

Osaoskuste arendamiseks kasutatakse järgmiseid metoodilisi võtteid:

- 1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, kükitamine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- 2) kuuldu põhjal pildi täiendamine;
- 3) tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (värvimängud, numbrimängud, bingo, märksõnale reageerimine);
- 4) laulude ja luuletuste kuulamine, matkimine, kaasaretsiteerimine);
- 5) laulude, luuletuste, dialoogide, muinasjutu rollide esitamine.

Lõiming teiste õppeainetega

Laulumängud ja pentatoonilised laulud lõimivad võõrkeeleõpetust muusikaga. Liikumismängud seonduvad kehalise kasvatuses. Värvide õppimine on seotud kunstiõpetusega. Matemaatikaga seonduvad numbrite õppimine, loendamine ja lihtsad matemaatilised mängud. Lõimumine toimub ka loodusõpetusega, õppekäigul võib kirjeldusülesandeid teha võõrkeeles.

Taotletavad õpitulemused

1. klassi lõpetaja:

Väärtused

- suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;

Õpioskused:

- kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist ja seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris;

Keelelised oskused:

- oskab aktiivselt kuulata igapäevast võõrkeelset kõnet;
- saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest;
- räägib õpitu piires õige häälduse, intonatsiooni ja rütmiga;
- kasutab õpitud väljendeid lihtsates suhtlusolukordades, oma vajaduste väljendamiseks, oma tegevuse kirjeldamiseks.

1.1.2. 2. klass

Õppesisu

Tunni algus- ja lõpusalm. Pereliikmed. Kodu asukoht. Kodused esemed. Kodukoha loodus – aastaajad, kuude nimetused, ilm, loodusnähtused, loodusobjektid, loomad. Ajatühikud (nädalapäevad, kuud, aastaajad, ööpäeva täis- ja pooltunnid. Numbrid 1-100. Aed- ja puuviljad. Riidesemed. Orienteerumissõnavara (otse, paremale, vasakule). Igapäevased väljendid

transpordivahendites, poeskäimisel. Tähestik (suuliselt). Lemmiktegevused ja eelistused vabal ajal.

Lihtsad keelestruktuurid (lihtsad küsimused, vastused, käsklused ja väljendid, nimetavad asesõnad, eessõnad).

Õppetegevused

Jätkuvalt on esmatähtis rikkaliku suulise sõnavara vahendamine koos keeleomaste häälikute, rõhkude ja rütmidega. Õpetaja jääb kogu tunniks võõrkeele rääkijaks. Pingutus, mida lapsed teevad, et tõlkimata võõrkeelset teksti mõista, kasvatab neis ka sallivust teiste vastu, kes lapse enda emakeelt üldse ei oska või püüavad rääkida. Olukord, kus uute sõnade õppimine on otseselt vajalik olukordade mõistmiseks, innustab lapsi keelt õppima. Ka õpetab antud olukord oma oskusi adekvaatselt hindama ning sellest järeldusi tegema.

Koos kasvava sõnavaraga muutuvad lapsed aktiivsemateks keelekasutajateks. Tekib võimalus ise vabalt suhelda, ise tuttavaid sõnu valides ja kombineerides. Sõnavara ja kõnelemisjulguse kasvades hakatakse tundides tegema lihtsaid paaristoid ning rühmatoid. Laste kasvav sõnavara võimaldab juba etendada stseeni, nukuetendust või kavandada ise mängu.

Mälu tugevdatakse rütmiliste tegevustega. Uusi sõnu õpitakse esmalt salmides või rütmimängudes, seejärel alles võetakse kasutusele vestluses. Jätkuvalt mängitakse laulumänge ja sõrmemänge. Õpetaja vahendab lastele võõrast kultuuri läbi oma jutustuste, aga ka läbi selle maa kirjanduse.

Peamiseks õppekirjanduseks on siiski lihtsad laulud ja salmid. Õpetaja saab, lähtudes laste hetke sõnavarast, teha ümberjutustusi väga erinevatest lugudest. Lugude kuulamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine kujundavad aktiivse kuulamise ja teksti mõistmise oskust. Samuti saab kuuldud joonistada ning joonistatud kirjeldada (õpitud sõnavara piires).

Osaoskuste arendamiseks kasutatakse järgmiseid **metoodilisi võtteid**:

- teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, kükitamine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- kuuldu põhjal pildi täiendamine;
- tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (värvimängud, numbrimängud, bingo, märksõnale reageerimine);
- laulude ja luuletuste kuulamine, matkimine, kaasaretsiteerimine);
- laulude, luuletuste, dialoogide, muinasjutu rollide esitamine;
- rääkimine pildi alusel;

Lõiming

Võõrkeeles õpitu lõimub emakeeles omandatuga (nt tähestiku õppimine, jutustuste aktiivse kuulamise ja küsimuste esitamise oskus, kirjeldamine). Võõrkeeleõppes kasutatakse pentatoonilisi laule nagu muusikaõpetuseski. Kehalise kasvatusena lõimub orienteerumissõnade õppimine (otse, paremale, vasakule, üles, alla) ja liikumis-ning seiklusmänge saab mängida ka võõrkeeles. Kunstiõpetusega seob võõrkeeli kuuldud jutustuste põhjal piltide maalimine ning juhendatud joonistamine. Loodusõpetuse ja kodulooga lõimub võõrkeeleõpetus, kuna õppekäikudel nähtud ja kogetut saab kirjeldada ka võõrkeeles. Nagu emakeeleski, on 2. klassi jutustav aines seotud loomadega, seegi seondub loodusõpetusega.

Taotletavad õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

Väärtused

- suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;
- on omandanud esmased teadmised õpitavaid keeli kõnelevatest maast ja kultuurist;

Õpioskused

- kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist ja seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris;

Keelelised oskused

- oskab aktiivselt kuulata igapäevast võõrkeelset kõnet;
- saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- kasutab õpituid väljendeid lihtsates suhtlusolukordades, oma vajaduste väljendamiseks, oma tegevuse kirjeldamiseks, endast, oma kodust ja oma perest rääkimiseks, tee juhatamiseks;
- reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele.

1.1.3. 3. klass

Õppesisu

Tunni algus- ja lõpusalm. Enese ja kaaslaste tutvustus. Kodukoht Eesti: riik, pealinn, rahvused.

Õppimine ja töö. Kool ja sõbrad. Lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid. Ametid. Inimeste ja loomade elupaigad. Liiklusvahendid. Toiduained. Kellaajad. Lihtsamad mõõtühikud. Järgarvud 1-10. Lemmiktegevused ja eelistused. Tähestik.

Lihtsad keelestruktuurid (nimetavad asesõnad, eessõnad, ajavormid lihtolevikus ja lihtminevikus

(ilma ebareeglipärase verbideta), olulisemad küsisõnad, eessõnad ja omastavad asesõnad, mitmuse tunnus, keerulisemad käsklused ja küsimused).

Õppetegevused

Sõnavara õppimine toimub igapäevaste esemete ja tegevuste kaudu, kusjuures õpetaja jääb kogu

tunniks võõrkeele rääkijaks. Uusi sõnu õpitakse esmalt salmides või rütmimängudes, seejärel alles võetakse kasutusele vestluses. Omandatud sõnavara piires saavad lapsed õpetajaga vestelda, näiteks erinevate rahvaste kommete või looduse üle. Igapäevaste tegevuste ja asjadega seonduv sõnavara toetab laste oskusi etendada igapäevaseid suhtlusolukordi, vestelda oma tegevustest jms. Arendatakse oskust saada aru võõrkeelsetest korraldustest. Koos kasvava sõnavaraga muutuvad lapsed aina aktiivsemateks keelekasutajateks. Lapsed suudavad omavahel võõrkeeles suhelda. Arendatakse vestlusoskust 1. ja 2. klassis õpitu baasil. Sõnavara ja kõnelemisjulguse kasvades suureneb ka rühmatööde osakaal tundides. Nii hakatakse mängima rollimänge (poeskäik, postiljoni saabumine, vanad ametid) ja harjutatakse dialooge. Luuletuste ja rütmiliste harjutuste abil õpitakse ka lihtsamaid grammatilisi struktuure.

Õpetaja vahendab lastele võõrast kultuuri läbi oma jutustuste, aga ka läbi selle maa kirjanduse.

Suulisele tööle lisandub 3. klassis keeleomane täheõpetus (täheaabitsa koostamine), millega kaasnevad lihtsad kirjaharjutused. Vene keele täheõpetus vajab rohkem aega. Tavaliselt toimub see 3. klassis. Õpetaja valikul võib harjutada süvendatult trükitähti ning jätta kirjatähed 4. klassi teemaks. Harjutatakse ära kirja tahvlilt. Loetakse algul omakirjutatud teksti, mängitakse lugemist sisaldavaid sõnamänge, tehakse lugemisharjutusi valjult lugedes ning teksti kohta küsimustele vastates.

Osaoskuste arendamiseks kasutatakse järgmiseid **metoodilisi võtteid**:

- teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, kükitamine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- kuuldu põhjal pildi täiendamine;
- tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (värvimängud, numbrimängud, bingo, märksõnale reageerimine);
- laulude ja luuletuste kuulamine, matkimine, kaasaresiteerimine);
- laulude, luuletuste, dialoogide, muinasjutu rollide esitamine;
- rääkimine pildi alusel;
- ära kirja tegemine.

Lõiming

Jätkuvalt lõimub võõrkeeleõpetus emakeele ja kirjandusega, muusikaõpetuse, kunstiõpetuse, kehalise kasvatus, loodus- ja sotsiaallainetega. Ühiskonnaõpetusega lõimub Eesti käsitlemine – riik, pealinn, rahvused. Vanade ametite käsitlemine võõrkeele tundides sobivate salvide abil lõimub kodulooga. Rollimängud ja dialoogid seostuvad ka matemaatikaga (kellaajad, mõõtühikud, arvutamine poeskäigul jne).

Taotletavad õpitulemused

Väärtused

Õpilane:

- suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;
- on omandanud esmased teadmised õpitavaid keeli kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- märkab ja väärtustab erinevate kultuuride eripära;

Õpioskused

Õpilane:

- kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist ja seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris ja rühmas;

Keelealased oskused

Õpilane:

- oskab aktiivselt kuulata ja mõista igapäevast võõrkeelset kõnet;
- saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- kasutab õpituid väljendeid lihtsates suhtlusolukordades, oma vajaduste väljendamiseks, oma lähiümbruse, tegevuse ja inimeste kirjeldamiseks;

- reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- loeb õpitud sõnavara piires, annab edasi loetu sisu.

1.2. VÕÕRKEELED II KOOLIASTMES

Õppe-eesmärgid II kooliastmele

Väärtused

Õpilane:

- teadvustab eakohaselt õpitavaid keeli kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;

Õpioskused

Õpilane:

- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keelealased oskused

Õpilane:

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga.

II kooliastme teemavaldkonnad

Mina ja teised.

- iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine.

Kodu ja lähiümbros.

- kodu ja koduümbros, sugulased, pereliikmete ametid, igapäevased kodused tööd ja tegemised.
- **Kodukoht Eesti.**
- Eesti asukoht, sümbolika ning tähtpäevad, linn ja maa, Eesti loodus, ilm, käitumine looduses.

Riigid ja nende kultuur.

- õpitavaid keeli kõnelevate riikide sümbolika, tähtpäevad ja kombad, mõningad tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast;

- eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid.

Igapäevaelu.

- õppimine ja töö. Kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused;
- turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass,
- koolipäev, õppeained; ametid;
- vaba aeg. Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

1.2.1. 4. klass

Õppesisu

Minu välimus, riideesemed, enesetunne, tervis. Viisakas käitumine. Kodu, koduümbrus. Igapäevased kodused tööd. Linn ja maa. Keldi mütoloogia (inglise keeles). Bõliinad (vene keeles). Õpitavat keelt kõneleva maa tähtpäevad, kombed.

Eelnevatel aastatel õpitud temaatilise sõnavara laiendamine; kellaaeg ja päevaplaani koostamine, ilm Eestis ja mujal maailmas, elukutsed ja töised tegevused, poes käimine, vabaaja-tegevused, nime, aadressi ja telefoninumbri kirjutamine. Vene keele tundides katkendid bõliinadest, sisu võib jutustada emakeeles.

4. klassi inglise keele õigekeelsus: oleviku ajavormid (lihtolevik ja kestev olevik), eitus ja jaatus, kokkupuude teiste ajavormidega lugemistekstides; nimisõna (ainsus, mitmus, levinud erandlik mitmus) ja artikkel (määrav ja umbmäärane); omadussõna (ühildumine nimisõnaga) ; lihtsamad eessõnad; lihtsad lausestruktuurid (alus, sihitis).

4.klass vene keele õigekeelsus: nimisõna ainsus ja mitmus; nimisõna ja omadussõna – soo kategooriast lähtuvad erinevad vormid; tegusõna pööramine olevikus ja minevikus; nais- ja meessoost isikuliste asesõnade kasutamine; lihtsamad eessõnad: в, на; asesõnad.

Õppetegevused

Kümnenda eluaasta paiku küpseb uus eneseteadvus. Lapses tekkinud tugevat tegutsemistahet tuleb positiivselt suunata. Seose loomist ümbritseva keskkonnaga toetab õppesisu. Kooliastelt läbivalt on õppesisu teemad tugevalt seotud lapse enda eluga, toetades enesemääratluspädevuse arengut. Samas võimaldab võrdlus kaaslastega areneda sallivusel. Varasematel aastatel ühiselt õpitu peab nüüd individualiseerima, muutuma isiklikuks teadmiseks. See, mis on varem kollektiivsesse mällu kogutud, kirjutatakse nüüd esmaste kirjajarjutustega ainevihikusse teadvustatult ja individuaalselt üles.

Laulud ja luuletuste retsiteerimine, lihtsad dialoogid ja sõnamängud moodustavad endiselt tundide

olulise sisu. Jätkuvalt on tunnis palju mängulisust. Lisaks suulisele suhtlusele asutakse II kooliastmes arendama kirjalikku lugemis- ja kirjutamisoskust. Enamus 4. klassi kirjutamisainesest põhineb esimeses kolmes klassis selgeksõpitud materjalil. Suuliselt omandatud sõnavara õpitakse ka kirjas ära tundma. Enne trükitud lektüüri juurde asumist loetakse omakirjutatud tekste. Esimesed etteütlused on lühikesed, põhinedes samuti tuntud tekstidel.

Õpipädevuse arendamise seisukohalt on oluline iseseisva töötamise oskuse kujundamine. Oma ainevihikute kujundamise kaudu, nii illustratsioonide loomise kui grammatikareeglite sõnastamise

kaudu, areneb õpilase individuaalse töö oskus. Tähtsal kohal on ka lugemise iseseisev harjutamine, mis samuti toetab iseseisva töötamise oskuse kujunemist.

Grammatikat omandatakse suuliselt. Õpitakse tundma põhilisi lausekonstruktsioone, harjutatakse nimi- ja tegusõnade muutevorme, omadussõnu, lihtsamaid ajavorme, eessõnu. Inglise keeles tutvutakse artiklitega, vene ja saksa keeles grammatilise sooga. Näidislausetena kasutatakse varem omandatud materjali. Sõnavara harjutamiseks kasutatakse võõrkeelseid sõnapesasid, kuhu kogutakse ühe temaatikaga seonduvad sõnad.

Õppetöös kasutatakse järgmisi **metoodilisi töövõtteid**: paaritöö (dialoogid), rühmatöö (viktoriinid, sõnavaraharjutused ja ristsõnad, teksti koostamine etteantud sõnade või küsimustevastuste baasil), laulude ja luuletuste retsiteerimine kooris ja individuaalselt, ära kiri ja tuttavate sõnade kirjutamine mälu baasil, etteütlused, tuttava teksti kirjutamine tahvlilt ning selle lugemine hiljem vihikust, küsimuste koostamine, neile vastamine, lausete koostamine etteantud struktuurielementide põhjal. Õigekeelsust käsitletakse näitlikus vormis rollimängude ja erinevate tegevuste kaudu (reegli sõnastamine toimub näidete lõpuks).

Lõiming

Eesti keeles käsitletav mütoloogia temaatika kajastub ka keeleõppes. Nii on võõrkeeles võimalik käsitleda vastavat keelt kõneleva maa müüte (nt keldi mütoloogia inglise keeles). Muusikas käsitletakse 4. klassis kaanoneid ning võõrkeele tunnis saab seda teemat korrata. Kodulugu tegeleb kodukoha ajaloo ning tekkemuistenditega, mis lõimub õppesisu teemadega „Kodu ja kodu lähiümbus“ ja „Kodukoht Eesti“.

Taotletavad õpitulemused

Õpilane:

Väärtused

- teadvustab eakohaselt õpitavat keelt kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõneleva maa kombestikust ja tavade vastu;

Õpioskused

- on omandanud esimesed iseseisva töötamise oskused;
- oskab töötada paaris ja rühmas;

Keele-alased oskused

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- oskab lugeda tuttavat teksti;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlussituatsioonides toime.

1.2.2. 5. klass

Õppesisu

Eesti asukoht, sümbolika, tähtpäevad. Õpitavat keelt kõnelevate maade tähtpäevad, kombed. Ilm. Loodus. Käitumine looduses. Suhted sõprade ja perega, ühised tegevused. Pereliikmete ametid. Ametid. Kodused toimingud. Söögikorrad. Hügieeniharjumused. Poes käimine, arsti juures käimine, turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine. Huvid, vaba aja veetmise viisid. Reisimine. Kool ja klass. Koolipäev. Õppeained.

Inglise keele õigekeelsus: tegusõna olevik ja minevik (isikuline tegumood); ebareeglipäraste tegusõnade põhivormid; nimisõna nimetav ja omastav kääne; omadussõna ja määrsõna; omadussõna võrdlusastmed; asesõnad; sidesõnad; eessõnad süvendatult; sõnajärg jutustavas ja küsilause.

Vene keele õigekeelsus: Nimi- ja omadussõnade ainsuse ja mitmuse eristamine (naissoost, meessoost, kesksõnad); nimi- ja omadussõna ühildumine; nimisõna käänamine rütmiliste ridadena. ainsuse kolme enamesineva käände teadvustamine; tegusõna pööramise kordamine ja laiendamine; abitegusõna "olema" kasutamine lauses: mineviku (ma olin) ja tuleviku (ma hakkam) vormis; olevikuvormi eripära; omadussõna võrdlusastmed; eessõnade laiendatud kasutamine.

Õppetegevused

Selles vanuses lastele omane rütmiline mälu võimaldab pikkade luuletuste või värsivormis stseenide õppimist. Rütmi kasutatakse mnemotehnilise võttena. Õpipädevuse arendamise seisukohalt on oluline kordamise ja harjutamise oskuste kujundamine. Sõnavara õpitakse ja harjutatakse teadlikumalt. Jätkuvalt kehtib suulise eelnevuse printsiip. Uusi sõnu vahendatakse žestide, piltide, kirjeldavate seletuste, sünonüümide ja antonüümidega, soovitatavalt ühes keeles. Sõnavara omandatakse lugude kuulamise, mängu, kordava kooris ja üksishaaval lugemisega. Lapsi julgustatakse sõnu fantaasiarikkalt kasutama. Asutakse koostama kakskeelseid sõnastikke, mis on aluseks edasisele sõnastike kasutamise oskusele.

Suulises töös pööratakse tähelepanu häälduse selgusele ja täpsusele (keeleväänajad, hääldusharjutused). Harjutatakse dialooge, etendatakse lühistseene ja -näidendeid. Suureneb iseseisva töö osakaal – nii näiteks jõutakse individuaalse lugemiseni. Tarvitusele võetakse esimesed trükitud lugemikud. Tööd tekstiga toetavad küsimused ja vastused. Küsimused-vastused harjutatakse esmalt läbi koos, siis individuaalselt, viimasena järgneb kirjalik fikseerimine. Funktsionaalset kirjaoskust arendavad kirjatööd nagu näiteks kutse ja õnnitluse kirjutamine. Algul kirjutatakse mudeli järgi. Lisaks tehakse lihtsaid etteütusi. Õpitud keelematerjali põhjal avastatud grammatikareeglid võib kirjutada eraldi reeglitevihikusse, mis leiab kasutust ka järgnevatel aastail. Käsitletakse lihtsamaid grammatikareegleid, nt omadussõnade võrdlusastmed, lihtsad määrused, sõnade järjekord lauses (nt järjestamisülesanded). Reeglid sõnastavad õpilased emakeeles. Reegleid illustreerivad näited leitakse suuliselt. Käsitletakse sünonüüme ja antonüüme. Inglise keeles õpitakse rütmiliselt selgeks ebareeglipärased tegusõnad, vene keeles harjutatakse rütmiliste ridadena nimisõna käänamist (kolm esimest käänat).

Lõiming

Lõimumine teiste õppeainetega toimub nii läbi korduvate teemade kui meetodite. Eesti keeles omandatavad grammatilised teemad (lauseliikmed) korduvad ka võõrkeele grammatika õppes. Jätkuvalt kasutatakse tunnis laule ja rütmisalme, mida toetab muusika aines õpitu. Loodusõpetus ja taimeõpetus toetavad teema Kodukoht Eesti alateemade Käitumine looduses ja Eesti loodus käsitlemist. Kunstiainetes käsitletavat loodusmotiivid on toeks võõrkeeles looduse teema käsitlemisel.

Taotletavad õpitulemused

Õpilane:

Väärtused

- teadvustab eakohaselt õpitavaid keeli kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi;
- tunneb käsitletud õpitavat keelt kõneleva maa tähtpäevi ja tavasid;

Õpioskused

- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- seab õpetaja abiga endale õpi-eesmärke;

Keele-alased oskused

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- kirjutab mudeli põhjal lühikesi funktsionaalseid tekste;
- tunneb lihtsamaid grammatikareegleid;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga.

1.2.3. 6. klass

Õppesisu

Suhted sõpradega. Tervis. Eesti naaberriigid. Õpitavat keelt kõnelevate riikide sümbolika, ajalugu ja geograafia. Tähtpäevad, kombed. Söögikorrad. Hügieeniharjumused. Turvaline liiklemine. Teeküsimine ja juhatamine. Arsti juures käimine.

Inglise keele õigekeelsus: tegusõna ajavormid isikulises tegumoes võrdlevalt; umbisikuline tegumood (oleviku ja mineviku lihtajad); lauseõpetus kirja kirjutamisel; sõnajärg liht- ja liitlausetes.

Vene keele õigekeelsus: Nimisõna käänamine ainuses; nimisõna ja omadussõna käänamine; ebareeglipärased verbid / häälikumuutused sõnatüves; tegusõna: enesekohased tegusõnad; refleksiivsed verbid; adverbid; järgarvsõna

Õppetegevused

Algava puberteedia hingelisele segadusele vastandab keeleõpetus korra elemendi. Objektivse reaalsuse kogemist võimaldavad tegusõna pööramine, nimi- ja omadussõna käänamine, samuti erialaste keelemõistete õppimine. Alustatakse iseseisvat tööd hõlbustavate õpistrateegiate tundmaõppimist. Algab kausaalse mõtteviisi arendamine. Põhjus-tagajärg-seoste mõistmine eeldab individuaalset materjali mõtestamist, mitte enam kollektiivset retsiteerimist. Samas on rütmilisel osal senini oluline osa näiteks tegusõna pöördevormide õppimisel. Selles vanuses õpilasi tuleb uuel viisil, piisava sõnavara ja grammatika baasil, julgustada end võõrkeeles nii suuliselt kui kirjalikult väljendama. Oluline on dialoogide ja rollimängude kasutamine. Algava puberteedia foonil on õpetajal tähtis toetada just suhtlemisjulguse kasvu. Kirjalikuks loovtööks sobivad kirjade koostamine, lihtsad kirjeldused, päevikusissekanded, tekstide kokkuvõtted. Harjutatakse küsimuste koostamist ning nendele vastamist, ankeetide täitmist. Kirjade kirjutamine ja võõrkeelse päeviku

pidamine aitab õpilasel end avada ja analüüsida ning seeläbi sügavamalt tundma õppida. Kirjutamist harjutatakse ka lühikokkuvõtete ning etteütlustega. Jätkub funktsionaalse kirjaoskuse arendamine – õpitavat keelt kõneleva maa kirjaliku suhtluse konventsioonide tundmaõppimine ja rakendamine.

Õpetaja puutub kokku väga erinevate võimete ja teadmiste tasemega õpilastega. See eeldab ülesannete diferentseerimist igaühele jõukohasel viisil. Keele sisu osas sobivad dramaatiline, heroiline lüürika ja humoorikad tekstid. Orientatsioon laieneb välismaailmale: seoses geograafia ja ajaloo teemadega põhitunnis käsitletakse vastavaid teemasid ka võõrkeeles. Uue teemana tegeldakse õpitavat keelt kõneleva maa maiskonnaloo ja ajaloo. Teemakäsitus annab õpilasele võimaluse kokku puutuda teistlaadi väärtussüsteemidega ja arendada sallivust erinevuste suhtes. Orienteeritus välismaailmale tähendab õpetaja toel laiema maailma avastamist, mis eeldab ühelt poolt huvi, teiselt poolt sallivat hoiakut. Samuti annab õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuri tundmaõppimine õpilasele kindlustunnet vastavas kultuuriruumis hakkamasaamiseks.

Lõiming

6. klassi lugemis- ja retsiteerimismaterjal põhineb enamasti kangelaslugudel või dramaatilistel tekstidel ning toetab põhiainetes õpitavat materjali. Võõrkeeleeõpe lõimub olulisel määral ajaloo ja geograafia ainetega. Ajalooga seondub õpitavat keelt kõneleva maa ajalugu kuni keskajani. Kui ajaloo käsitletakse Euroopa ajalugu tervikuna, siis keeleõpe võimaldab süvendatult keskenduda vastavat keelt kõneleva maa ajaloo episoodidele. Geograafias käsitletakse 6. klassis Euroopat ning sarnaselt ajaloole võimaldab võõrkeeleeõpe süvendatult tegeleda vastava maa geograafiaga ning lisaks võrrelda seda ka võõrkeeles juba Eesti kohta õpituga (Suurbritanniaga seotud teemad). Püütakse leida naaberriikide waldorfkoolidest kirjasõbrad, kellega kirjavahetuse käigus jagatakse teavet oma riigi, looduse ning kommete kohta. Lugemistekstid ja tunni rütmilise osa materjal arvestab ajaloo käsitletavat keskaja algust, religiooniõpetuses räägitavate positiivsete kangelaste elulugusid ning emakeeles retsiteeritavaid ballaade. Tunni rütmilise osa materjal sisaldab ka liikumiselemente.

Taotletavad õpitulemused

Õpilane:

Väärtused

- teadvustab eakohaselt õpitavaid keeli kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid suhtlusolukordades arvestada;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõneleva maa kultuuri ning suhtub erinevustesse sallivalt;

Õpioskused

- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keelealased oskused

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- loeb iseseisvalt lihtsamaid võõrkeelseid tekste;

- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga ja julgeb võõrkeeles suhelda.

1.3. VÕÕRKEELED III KOOLIASTMES

A-võõrkeele õpetamise juhtmotiivid kolmandas kooliastmes:

7. klassis on õpetaja ülesandeks metoodilise mitmekesisusega välistada rutiin ja igavus. Teemaaliline rõhuasetus on kultuurilistel, geograafilistel, ajaloolistel ja aktuaalsetel teemadel. Alustatakse pikemate kirjanduslike originaaltekstide lugemisega. Põnev sisu, ilus – mitte triviaalne – keel, huumor ja rütm iseloomustavad nii lektüüri kui retsitatsioonitekste. Tekstipõhised küsimused ja vastused viivad lühikokkuvõteteni tekstidest. Õpitakse tundma erinevaid lugemis- ja kuulamisstrateegiaid. Sarnaselt emakeele ainekavale võib ka võõrkeeles käsitleda mõne ajaloos või kultuuriloos olulise isiku biograafiat. Käsitletud teemade piires alustatakse loovkirjutamise harjutustega. Unustamata kunstilist elementi keeles, valmistab õpetaja klassi järk- järgult ette vanusele vastavaks akadeemilisemaks tööstiiliks.

Paralleelselt arendatakse ka igapäevast kõnekeelt. Sobiv on dialoogi ja rühmatöö vorm. Kirjavahetust ning õpilasvahetust tuleb võimalusel toetada. Kakskeelsed sõnaraamatud peavad olema klassis kättesaadavad, õpilased alustavad lihtsamate iseseisvate tõlgetega. Arusaamist grammatilistest vormidest ja nende kasutamist arendatakse astmeliselt. Astmed on orienteeritud eristamisvõime koolitamisele. Murdeas õpilased on äärmiselt enesekriitilised. Ideaalid on suured ning enda oskusi nendega võrreldes saabub selles eas kergesti tunne: ma ei oska mitte midagi! Õpetaja hoolitseb selle eest, et nii materjalikogude, töökokkuvõtete kui aegajalt tehtava tagasiside abil anda õpilasele selge ja rahuldust pakkuv ülevaade keeleoskuse arengust.

8. klassis, puberteedi kõrgeas, on huumor endiselt hinnatav kvaliteet ning aitab lahendada paljutki esmapilgul lahendamatu. 8. klass on viimane klassiõpetaja-aasta, mis tähendab nii näitemängu ettevalmistamist kui lõputöid. Võõrkeeleõpetaja peab seda töö planeerimisel arvestama ning töötama võib-olla küll lühema ajaga, kuid seda intensiivsemalt. Õigekeelsuse õppimisel on keskseks teemaks lauseõpetus. Tekstiõpetuses käsitletakse vastava võõrkeelse kultuuri tekste. Iseseisvad ja gruppitööd omandavad suurema kaalu, frontaalse õpetuse osakaal on teisejärguline.

9. klassis saab varasematel aastatel domineerinud õpetajapoolse kunstiliselt kujundatud õpetuse asemel keskseks märksõnaks huvi aine vastu. Lisaks ainealasele kompetentsusele on õpetajale abiks entusiasm, kaasaegne ning huvitunud ellusuhtumine. Võõrkeeles võivad käsitlust leida päevakohased teemad. 9. klassis süvendatakse ja kinnistatakse keeleteadmisi, korraldatakse grammatika põhilisi kategooriaid. Võõra rahva tunnetamist võimaldavad endiselt luuletused ja laulud, lisanduvad jutustused või draamastseenid klassikalisest ja/või uuemast kirjandusest. Jätkatakse rahva suurkujude biograafiate käsitlemist. Tundides pannakse suurt rõhku kõnelemisoscuse arendamisele. Kirjeldatakse igapäevaelamusi ja harjutatakse küsimus–vastus vormis dialooge. Erinevate võimetega õpilaste kaasamiseks kogutakse ideid vestlusteemadeks õpilastelt enestelt. Sõnaraamatud, grammatika käsiraamatud ning muud keelealased teatmeteosed on iseseisvaks tööks kättesaadavad. Süvendatakse erinevate õpistrateegiatega kasutamist. Endiselt otsitakse võimalusi õpilasvahetuste ja külaskäikude abil keeleoskuse arendamiseks.

A-võõrkeele õpitulemused, õppesisu, õppetegevused ja hindamine III kooliastmes

Õpitulemused

III kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

Põhikooli lõpetaja:

- 1) mõistab endale tuttavatel teemal kõike olulist;
- 2) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane;
- 3) oskab koostada lihtsat teksti tuttavatel teemal;
- 4) saab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtlemises enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) oskab kasutada võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades ja õppeainetes;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase põhikooli lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi nii eraldi kui ka integreeritult. Tagasisidet ei saada üksnes õpetajalt, vaid õpitakse positiivses võtmes analüüsima ning kritiseerima iseennast ja kaasõpilasi, seadma endale uusi eesmärke. Loovtöödest ning projektitöödest koostatakse õpimapp, millele lisandub õpilase enda ja kaasõpilaste tagasiside. Õppeveerandi jooksul saab õpilane suulist ja kirjalikku tagasisidet kõigi osaoskuste kohta. 7.-8. klassi õpilased ja lapsevanemad saavad suulise ülevaate õppesisust ning toimunud arengust õppeaasta jooksul toimuvatel klassikoosolekutel ja individuaalsetel arenguevestlustel. Kord poolaastas kirjutab õpetaja õpilase individuaalse arengu kohta kirjeldava sõnalise tunnistuse. 9. klassi õpilased ja lapsevanemad saavad kord poolaastas sõnalisele kirjeldusele juurde ka vastava numbrilise hinde 5-palli süsteemis.

B-võõrkeele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes

Õpitulemused III kooliastme lõpuks

III kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

Põhikooli lõpetaja:

- 1) mõistab endale tuttavatel teemal kõike olulist;

- 2) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane;
- 3) oskab koostada lihtsat teksti tuttavatel teemadel;
- 4) saab õpitavat keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtlemises enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 5) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelsest eakohast kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 6) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, Internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades ja õppeainetes;
- 7) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase põhikooli lõpus:

Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
B1.1	B1.1	B1.1	B1.1

Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi nii eraldi kui ka integreeritult. Tagasisidet ei saada üksnes õpetajalt, vaid õpitakse positiivses võtmes analüüsima ning kritiseerima iseennast ja kaasõpilasi. 7.-8. klassi õpilased ja lapsevanemad saavad suulise ülevaate õppesisust ning toimunud arengust õppeaasta jooksul toimuvatel klassikoosolekutel. Lisaks sellele toimuvad individuaalsed arenguestlused. Kord poolaastas kirjutab õpetaja õpilase individuaalse arengu kohta kirjeldava sõnalise tunnistuse. 9. klassi õpilased ja lapsevanemad saavad kord poolaastas sõnalisele kirjeldusele juurde ka vastava numbrilise hinde 5-palli süsteemis.

2.3.1. 7. klass

A keel

Teemavaldkonnad:

- Mina ja teised (viisakusreeglid, võimed ja oskused, unistused ja eesmärgid).
- Kodu ja lähiümbrus (perekindlikud sündmused ja tähtpäevad, elukeskkond).
- Kodukoht Eesti (elu linnas ja maal, Eesti vaatamisväärsused).
- Riigid ja nende kultuur (riikide nimetused, rahvad ja keeled, ajaloolised maadeavastajad, leiutajad).

Igapäevaelu, õppimine ja töö (liiklus ja turvalisus, edasiõppimine, töökohad).

Vaba aeg (kultuuriline mitmekesisus, meediavahendid, reisimine).

Õigekeelsus:

- isikuline ja umbisikuline tegumood võrdlevalt;

- tingimus- ja ajamääruslaused;
- modaalverbid ja nende muutumine;
- ees- ja järelliited;
- to-infinitive ja ing-vorm.

Õppetegevused

Tunni rütmilises osas on kasutusel hääldamisharjutused (tongue-twisters) ja rütmilise osa materjali valik toimub koostöös muusikaõpetajaga. Kolmanda kooliastme alguses suureneb suulise keelekasutuse kõrval järkjärgult kirjaliku ja iseseisva töö osakaal. Inglise keele tundide õppesisu on tihedalt seotud ajaloo ning loodusainete tundides õpitavaga (nt maadeavastused, leiutajate biograafiad jne). Keeleõpetuses võrreldakse erinevaid kõneviise ning tegumoodi nii võõrkeeles kui emakeeles. Jätkub ka lugemiku või raamatu lugemine terviktekstina, õpitakse draamastseene. Terviktekstide lugemisel ning nendest arusaamiseks kasutavad õpilased erinevaid sõnaraamatuid, interneti ja teisi allikmaterjale. Loetu ja kuuldu põhjal koostatakse erinevaid loovtekste nii kirjalikult kui ka suuliseks ettekandmiseks. Ka tekstilooma harjutamine põhineb emakeele ja kirjanduse tundides õpitul. Õppesisu edasiandmiseks lisandub tunnitegevustesse vähehaaval ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogiliste vahendite kasutamine (CDmängija, videoprojektor, arvuti jne). Tundides rakendatakse erinevaid aktiivõppe meetodeid (sh rühma- ja paaristöö), kus õpilased täiendavad üksteise teadmisi ja oskusi, kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid. Täiendatakse sõnavara ja tehakse sõnadetöid, kuhu lisanduvad ka sünonüümid, antonüümid ja samas keeles sõnaseletused, idioomaatilised väljendid. Õppematerjalide kujundamisel tehakse koostööd kunstiõpetajaga.

B keel

Teemavaldkonnad

- Mina ja teised. Enese kirjeldamine. Sõbra kirjeldamine. Huvid ja võimed, iseloom; tervis.
- Kodu ja lähiümbrus. Kodu ja koduümbrus, koduloomad, Tartu linna tuntumad vaatamisväärsused; igapäevased kodused tööd ja tegemised, perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.
- Kodukoht Eesti. Eesti asukoht ja sümboolika, vaatamisväärsused; elu linnas ja maal; ilmastikunähtused.
- Riigid ja nende kultuur. Venemaa sümboolika, tähtpäevad ja kombed.
- Igapäevaelu. Koolitee; koolielu; tee küsimine ja juhatamine. Liiklus, vaba aja veetmine, elukeskkond, elukutsed.

Õigekeelsus

- Nimi- ja omadussõna käänamine ainsuses ja mitmuses;
- aspektid (minevik, tulevik, tegevusnimi, käsk);
- tingiv kõneviis;
- liikumisverbid;
- ebareeglipärased verbid;
- Можно, надо, нельзя ja tegevusnimi;
- isikuliste asesõnade käänamine.

Õppetegevus

III kooliastme alguses suureneb suulise keeleteaduse kõrval järkjärgult kirjaliku ja iseseisva töö osakaal. Terviktekstide lugemisel ning nendest arusaamiseks kasutavad õpilased erinevaid sõnaraamatuid ja teisi allikmaterjale. Loetu ja kuuldu põhjal koostatakse erinevaid loovtekste nii kirjalikult kui ka suuliseks ettekandmiseks. Õppesisu edasiandmiseks lisandub tunnitegevustesse vähehaaval ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogiliste vahendite kasutamine (CD-mängija, videoprojektor, arvuti jne). Tundides rakendatakse endiselt ka erinevaid aktiivõppe meetodeid (sh rühma- ja paaristöö), kus õpilased täiendavad üksteise teadmisi ja oskusi, kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid. Jätkuvalt täiendatakse sõnavara ja tehakse sõnade töid, kuhu lisanduvad ka sünonüümid, antonüümid ja samas keeles sõnaseletused, idiomaatilised väljendid. Häälendamist harjutatakse pikemate ja keerulisemate häälendamisharjutustega, luuletuste ja tekstide lugemisega. Töös tekstiga pööratakse tähelepanu järgmistele õppetegevustele: luuletuste õppimine, luuletuste ühis- ja individuaalne esitus; lugemiku või raamatu lugemine terviktekstina; draamastseenide või täispika näidendi õppimine ja esitamine; tekstide Venemaa ajaloo ja kirjanduse suurkujudest ja geograafiast; loetud teksti põhjal küsimuste moodustamine ja nendele vastamine; ümberjutustused; etteütllused.

Vene keele tundide õppesisu on tihedalt seotud ajaloo ning geograafia ainetundides õpitavaga (nt maadeavastused, biograafiad jne). Keeleõpetuses jälgitakse endiselt emakeeles toimuvat, võrreldakse erinevaid kõneviise ning tegumoodi emakeeles ja võõrkeeles. Ka tekstiloome harjutamine põhineb emakeele ja kirjanduse tundides õpitul. Tunni rütmilise osa materjali valikul toimub koostöö muusikaõpetajaga.

2.3.2. 8. klass

A keel

Teemavaldkonnad

- Mina ja teised (inimestevahelised suhted, viisakus ja kombed, tugevused ja nõrkused, biograafiad).
- Kodu ja lähiümbrus (kodukoha vaatamisväärsused, nende ajalugu ja kuulsad ajaloolised isikud).
- Riigid ja nende kultuur (maailma riigid ja rahvused, süvendatult Ameerika Ühendriikide ja Kanada geograafiline asend, taimestik, loomastik, sümbolika, tähtpäevad, ajaloo- ja kultuurisündmused ning tähtsamad isikud).
- Igapäevaelu, õppimine ja töö (õpioskused ja harjumused, eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad).
- Vaba aeg (kirjandus ja kunst, muusika).

Õigekeelsus:

- otse- ja kaudkõne (jutustav, küsi- ja käsklause);
- umbisikulised, omastavad, enesekohased, rõhutavad, siduvad ja vastastikused asesõnad; kõrvallause;
- lauseõpetus – suur ja väike algustäht, kirjavahemärkide kasutamine jne.

Õppetegevused

Tundides suheldakse valdavalt inglise keeles. Õpilase roll tunnis muutub üha aktiivsemaks ning vastutusrikkamaks enda õppimise suunamisel. Häälendamist harjutatakse pikemate ja keerulisemaid sõnu sisaldavate tongue-twisterite, luuletuste ja kõnede lugemisega, mille valik põhineb õpilaste initsiatiivil. Tunni rütmilise osa materjali valikul toimub koostöö muusikaõpetajaga. Inglise keele tundide õppesisu on tihedalt seotud ajaloo ning geograafia ainetundides õpitavaga (nt Põhja-Ameerika, ajalooliste isikute, nt valitsejate, kirjanike, muusikute või leiutajate biograafiad jne). Individuaalselt võetakse ette autentse ilukirjandusliku raamatu lugemine terviktekstina vastavalt õpilase oskustele ning võimetele. Terviktekstide lugemisel ning nendest arusaamiseks kasutavad õpilased erinevaid sõnaraamatuid ja teisi allikmaterjale.

Vestluse kõrval leiavad tundides oma koha suulised ettekanded ja ümberjutustused loetud ning kuulnud tekstide põhjal. Keeleõpetuses jälgitakse emakeeles ja B-võõrkeeles toimuvat, võrreldakse erinevaid lauseõpetuse elemente ning stiile. Õpitakse koostama lühireferaati. Õpilane on aktiivne nii esineja kui tagasiside andjana. Õppesisu edasiandmiseks kasutatakse tunnitegevustes info- ja kommunikatsioonitehnoloogilisi vahendeid (CD-mängija, videoprojektor, arvuti jne). Võimalusel külastatakse kodukohas ja lähiümbruses ajalooliselt ning kultuuriliselt olulisi kohti (vaatamisväärsused, muuseumid jms) või sündmusi (kontserdid, etendused jms). Inglise keeles omandatud oskusi lõimitakse võimalusel 8. klassi aastatööde tegemisel ning klassinäidendis.

B keel

Teemavaldkonnad

- Mina ja teised. (huvid, võimed, iseloom; tervis; suhted sõpradega ja lähikondsetega; enese kirjeldamine, sõbra kirjeldamine.)
- Kodu ja lähiümbrus. Kodu ja koduümbrus, koduloomad, Tartu linna tuntumad vaatamisväärsused; vaatamisväärsused (ekskursioon Tartu kesklinnas vene giidiga); igapäevased kodused tööd ja tegemised, perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.
- Kodukoht Eesti. Eesti asukoht ja sümboolika, vaatamisväärsused; elu linnas ja maal; ilmastikunähtused, tähtpäevad ja kultuuritavad; Eestimaa keskkond ja loodus
- Riigid ja nende kultuur. Venemaa sümboolika, traditsioonid, tähtpäevad ja kombed Maailma riigid ja rahvused
- Igapäevaelu. Koolitee; koolielu; tee küsimine ja juhatamine. Liiklus, vaba aja veetmine, elukeskkond, elukutsed; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad; viisakus ja kombed.

Õigekeelsus:

- Käänamise ja pööramise kordamine;
- arvsõnade käänamine (enamkasutatavad käänded; järgarvude ühildumine nimisõnadega soos, käändes ja arvus);
- sissejuhatus sõnamoodustusse: prefiks, sufiks, adjektiivi lühivorm; umbisikuline tegumood;
- põhiarvude käänamine;
- tegusõna rektsioon.

Õppetegevused

Vestluse kõrval leiavad tundides oma koha suulised ettekanded ja ümberjutustused loetud ning kuulnud tekstide põhjal. Õpitakse koostama lühirefereate. Õpilase aktiivsus tundides nii esineja kui tagasiside andjana on suurenenud. Terviktekstide lugemisel ning nendest arusaamiseks kasutavad õpilased erinevaid sõnaraamatuid ja teisi allikmaterjale. Õppesisu edasiandmiseks kasutatakse tunnitegevustes info- ja kommunikatsioonitehnoloogilisi vahendeid (CDmängija, videoprojektor, arvuti jne). Tundides rakendatakse endiselt ka erinevaid aktiivõppe meetodeid (sh rühma- ja paaristöö), kus õpilased täiendavad üksteise teadmisi ja oskusi, kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid. Jätkuvalt täiendatakse sõnavara ja tehakse sõnade töid, mis sisaldavad ka sünonüüme, antonüüme ja samas keeles sõnaseletusi, idiomaatilisi väljendeid. Hääldamist harjutatakse pikemate ja keerulisemaid sõnu sisaldavate скороговорки, luuletuste ja tekstide lugemisega. Tekstiga töötamisel on ette nähtud järgmised õppetegevused: lugemiku või raamatu lugemine; laulude, pikemate luuletuste või ballaadide õppimine, ühine retsiteerimine; draamastseenide või kuuldemängu etendamine; biograafia lugemine; pikemate kahekõnede koostamine ja esitamine; ümberjutustuste koostamine.

Vene keele tundide õppesisu on endiselt tihedalt seotud ajaloo ning geograafia ainetundides õpitavaga (järved). Keeleõpetuses jälgitakse endiselt emakeeles toimuvat, võrreldakse erinevaid lauseõpetuse elemente ning stiile. Ka tekstilooma harjutused põhinevad emakeele ja kirjanduse tundides õpitul. Tunni rütmilise osa materjali valikul toimub koostöö muusikaõpetajaga.

2.3.3. 9. klass

A keel

Teemavaldkonnad

- Mina ja teised (koostöö ja teistega arvestamine, isikuomadused – tugevused ja nõrkused,
- eneseanalüüs).
- Kodu ja lähiümbrus (perekondlikud sündmused ja tähtpäevad).
- Kodukoht Eesti (keskkond ja keskkonnasäästlik käitumine, elu linnas ja maal).
- Riigid ja nende kultuur (inglise keelt kõnelevad riigid, nt Austraalia, Uus-Meremaa jne, nende geograafiline asend, taimestik, loomastik, sümboolika, tähtpäevad, ajaloo- ja kultuurisündmused ning –tegelased).
- Igapäevaelu, õppimine ja töö (suhtlemine teeninduses, õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ja kutsevalik, ametid).
- Vaba aeg (huvialad, meediavahendid, sotsiaalmeedia ja reklaam).

Õigekeelsus

- kordav põhikooli grammatika;
- enamkasutatavad eessõnalised väljendid;
- it ja there lause alguses;
- kirjavahemärgid.

Õppetegevused

Tunnis on kasutusel erinevad lugemistekstid, ajaleheartiklid, laulud, luuletused uuemast kirjandusest. Dramatiseeritakse eakohaseid ja huvipakkuvaid lühistseene humoorikatest näidenditest. Loetud või kuulnud materjali põhjal koostatakse ümberjutustusi, kokkuvõtteid, loovtekste. Taas tuleb vaatluse alla isikliku kirja ja erinevat tüüpi teadete kirjutamine. Õpitakse

koostama (lühi)referaate (nt Austraalia, Uus-Meremaa jt inglise keelt kõnelevate riikide kohta). Referaatide põhjal tehakse ettekandeid ja esitlusi, ka projektitöid. Info leidmiseks õpitakse

kasutama erinevaid usaldusväärseid teatmeallikaid ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogilisi vahendeid. Viimasel kolmel aastal omandatud õppematerjali taustal teadvustatakse kultuurierinevusi, avaldatakse arvamust ning väljendatakse erinevaid seisukohti.

B keel

Teemavaldkonnad

- Mina ja teised. Huvid ja võimed, iseloom; tervis; suhted sõpradega ja lähikondsetega.
- Kodu ja lähiümbus. Perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.
- Kodukoht Eesti. Eesti asukoht ja sümboolika, riigikord, tähtpäevad ja kultuuritavad, vaatamisväärsused; elu linnas ja maal; ilmastikunähtused, loodus ja käitumine looduses, looduskaitse.
- Riigid ja nende kultuur. Venemaa tähtpäevad ja kombed; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; Eesti naaberriikide ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvad ja keeled.
- Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Tee küsimine ja juhatamine; hügieeni- ja toitumisharjumused ning tervislik eluviis, suhtlemine teeninduses ja arsti juures; ametid ja kutsevalik.
- Vaba aeg. Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid; meediavahendid; reklaam; kultuuriline mitmekesisus.

Õigekeelsus

- eessõnad koos nimisõna käändelise vormiga;
- lausete kirjavahemärgistamine;
- määrsõna:
- koha, aja- ja viisimäärsõnad;
- määrsõnade võrdlusastmed;
- sidesõna: üldkasutatavad sidesõnad liht- ja liitlauses;
- omadussõna lühivorm (mees-, nais-, kesksugu; mitmus);
- näitavad asesõnad;
- eitavad ja küsivad asesõnad.

Õppetegevused

9. klassis jätkub B-võõrkeele õpe eelpool loetletud õppetegevuste baasil. Lugemistekstid pärinevad klassikalisest kirjandusest ja kaasaegsest kirjandusest, käsitletakse on biograafiaid laule (ka rahvalaule), luuletusi; tekstiloomes on kavas ümberjutustused, kokkuvõtted,

loovtekstid; isikliku kirja ja erinevat tüüpi teadete kirjutamine; enda ja sõprade mitmekülgne iseloomustus.

Lisaks sellele on õppetegevusteks tekstide kuulamine ja selle põhjal harjutuste tegemine; rollimängud ja rühmatööd; ettekanded; (lühireferaadid; töö sõnaraamatuga. Vene keele tundides kuulatakse laule, tõlgitakse sõnu, kasutatakse laulutekste erinevat liiki ülesannetes (muusikaõpetus), räägitakse Venemaa kirjanike ja luuletajate elulugudest ja loomingust (kirjandus, ajalugu), Venemaa tähtpäevadest, kommetest ja sümbolitest (ajalugu), ühiskonnast, kultuurist ja valitsemisest (ühiskonnaõpetus) ning geograafilisest asendist, taimestikust, loomastikust (geograafia). Lisaks tehakse ka rollimänge (draamaõpetus).

2.3.4. Kasutatav õppekirjandus keeleõpetuses:

Allsop, J. "Ladybirds and Other Elementary Very short Stories in Authentic English"

Berestowska, A.; Sumera, "A. English in Puzzles". TEA Kirjastus 2004.

Basset, J. H. "The Pancake". Stuttgart 1992.

Jaffke, C. "Rhythms, Rhymes, Games and Songs for the Lower School". Stuttgart 1982.

Jaffke, C. "Tongue Twisters and Speech Exercises . Aids to English Teachers in Waldorf School". Stuttgart 1983.

Kiersch, J. " Foreign Language Teaching in Steiner Waldorf Schools". Stuttgart 1992

Kostabi, L. "Pronunciation Practice". Koolibri 2004.

Morosova, N.; Petersen, N.; Petrova, M. "The Early Bird. Material for Oral English Teaching in the Lower School, with Grammatical Orientation". St. Petersburg 2001.

Murphy, R. "Essential Grammar in Use". Cambridge University Press 1990. Saks, K. "Mänge võõrkeeletundideks". Tallinn Koolibri 1997.

Templeton, Alec. Teaching English to Teens and Preteens. 2013

Templeton, Alec. Teaching Youngsters English. 2017

Harrer, Dorothy. An English Manual. For the Elementary School. Waldorf Publications. 2004

Schmidt, Rudolf. An English Grammar. The Language before Babel. Waldorf Publications. 1997

Greer, Anne. The Power of Grammar. A Phenomenological Approach. Waldorf Publications. 2016

Dunn, Opal. Introducing English to Young Children: Spoken Language. 2013

Dunn, Opal. Introducing English to Young Children: Reading and Writing. 2014

Taylor-Weaver "The armer and the Goblin" Wilder "The Little House in the Big Woods" Sari "Oranges and Lemons" Level 0 and 1. Oxford.

Erinevad raamatud sarjast Penguin Readers Level 2-5 ning sarjast Macmillan Readers Level 3-5 koos audiomaterjalidega.

Большая книга сказок (Издат.Москва"Махаон") Книга сказок (В.Сутеев)

Наша речь (Алла Полева)

Обучающие игры (Издат.Москва "Артель")

Песни, игры, хороводы для начальных классов вальдор ско школы (Издат. Pädagogische oeschungstelle)

Пособие о лого едии для дете и родителе (О.И.Кру енчук) Обучение грамоте (Н.В. Новоторцева)

Организация раздников в начально школе (Н. Луконина)

Развитие вербального воображения (М.В.Ильина)

Сборник стихов для дете (Издат.Москва"Планета детства")

Сказка о гномике которого звали Па (Ю. Цриксов) Сказки, есенки, отешки (Издат.Смоленск"Русич") Стихи к детским раздникам (Т.А.Шорыгина)

Стихи,сказки,рассказы,игры для начальных классов вальдор ско школы (Издат. Pädagogische orschungstelle)